

МУВАФФАҚИЯТ КАЛИТИ

ХАРОБАДАН ЧИҚҚАН МАШХУРЛАР

МУВАФФАҚИЯТ КАЛИТИ

ХАРОБАДАН ЧИҚҚАН МАШХУРЛАР

БИРИНЧИ КИТОБ

Учинчи наъри

ЯНГИ АСР АВЛОДИ
ТОШКЕНТ
2016

УЎК: 929
КБК: 87.3
X-28

Харобадан чиққан машҳурлар: биринчи китоб. /
Нашрга тайёрловчи Акбаршоҳ. — Тошкент: «Янги аср
авлоди», 2016 — 240 б.

ISBN 978-9943-27-035-0

Қўлингиздаги китоб ўз даврининг машҳур кишилари,
ҳаётда муваффақият қозонган инсонлар ҳақида. Улар омма
эътиборига тушиб, олқишлар олишган, диққат-эътиборда
бўлишган. Бу инсонлар умр йўлларида ҳамиша ҳам омадга
эришавермаганлар, албатта. Ҳаётдаги катта-кичик тўсиқлар,
қарама-қаршиликлар, турли-туман зиддиятлар, замон ва
макон билан боғлиқ номутаносибликлар уларни ҳам четлаб
ўтмаган. Китобда доврўғи дoston кишиларнинг алам-изти-
роблари, ғам-ташвишлари ҳам келтирилади.

Китобдан, шунингдек, муваффақият қозониш тамойилла-
ри, молиявий мезонлар, буржлар дунёсига оид маълумотлар
ҳам ўрин олган.

УЎК: 929
КБК: 87.3

Нашрга тайёрловчи:

АКБАРШОҲ

ISBN 978-9943-27-035-0

© «Харобадан чиққан машҳурлар». Биринчи китоб.
Учинчи нашри. «Янги аср авлоди», 2016 йил.

МУНДАРИЖА

Кириш.....	5
Машҳур қилувчи қадр-қиммат	8
Миядаги... институт.....	14
Муҳожирнинг ўғли.....	17
Энг пешқадам фирма.....	24
Генри Форд: Охиригача кураш	26
Ўлимдан кейинги фокус.....	31
Рус девининг қисмати	37
Машаққатли йўл, оилавий фожиа ва ўлим	42
Рокфеллер тангалари	55
Худбинлик ва энг оммабоп журнал	58
Эски уйдаги миллионлар	60
Бизнес ва омилкорлик: 20 та услуб.....	67
Уоррен Баффет. 10 қоида.....	75
Энг катта рақам	77
Молиявий баркамоллик: 10 тамойил.....	82
18 ёшда бошланган бизнес	85
Бир кунда 15 доллардан... ..	86
Мароқли ҳаёт: 37 сир	88
«Ҳамма вақт ишланг!».....	109
Бошқаришнинг ўн битта сири ва... 10 та хатоси ..	113
Раҳбарлик хатолари	115
Аёл олдидаги қарздорлик.....	118
Рўзгордан пул тежаш ҳақида.....	120
Ўттиз уч бахтсизлик.....	128
Ақл-идрокнинг 17 тамойили	135
Ажабтовур формула.....	151
Аль Капоненинг кўз ёшлари.....	152
Ҳар иккала кўзга миллиард доллар?.....	153
Осмондаги юдузлар.....	162
Энг яхши фазилатлар	170
Ҳаракатдаги формула	172

Тирик қолган экипаж	173
Ўйлаш учун вақт	175
Бир қадам сеҳри	179
Мен, сен, у... ..	183
Ҳамманикидан кўп маош.....	191
Ойликдан... бойлик?.....	196
Орзуларим уйи.....	199
Сиз ўз ишингиздан қониқасизми, ундан лаззат оласизми?	201
Қизил чироқ мўъжизаси.....	207
Етти ёшда етим	210
Майкл Жексон. Қувончлар ва кўз ёшлар	213
Буржлар дунёси: Кимга қандай совға бериш мумкин?.....	225
ҲАМАЛ (21 март-20 апрел).....	225
САВР (21 апрел-20 май)	226
ЖАВЗО (21 май-21 июн).....	227
САРАТОН (22 июн-27 июл)	228
АСАД (23 июл-23 август).....	230
СУНБУЛА (24 август-23 сентябр)	231
МЕЗОН (24 сентябр-23 октябр)	232
АҚРАБ (24 октябр-22 ноябр)	234
ҚАВС (23 ноябр-21 декабр)	235
ЖАЪДИЙ (22 декабр-20 январ).....	236
ДАЛВ (21 январ-19 феврал)	237
ҲУТ (20 феврал-20 март)	238

КИРИШ

Машҳурлик нима? У омадми ёки пешанага ёзилган тақдир битиги? Машҳур бўлиш инсоннинг ўз хатти-ҳаракатига боғлиқми? Агар шундай десак, бир ойда, ҳатто бир кунда ном қозонган кишиларга қандай баҳо бериш мумкин? Кўчада кетаётган оддий йигитча ногоҳ бирор арбобнинг назарига тушиб, истиқболли лойиҳага таклиф қилиниши, кейин кўз очиб юмгунча у шон-шуҳратга кўмилиши эҳтимолдан холи эмас-ку!

Инсоннинг тинимсиз меҳнати, интилишларини ҳам инкор этиб бўлмайди, албатта. Бундайлар учун машҳурлик — игна билан қудуқ қазишдек гап. Яна бир тушунча борки, шон-шуҳрат қанча тез келса, шунча тез кетади. Узоқ вақт мобайнида эришилган машҳурлик эса келгуси даврларгача татийди.

Нима бўлганда ҳам ҳаммаси, асосан, инсоннинг ўзига, орзу-хаёлларига, хатти-ҳаракатларига боғлиқ. Дейлик, 2011 йилда Қатарда бўлиб ўтган футбол бўйича Осиё кубоги ўйинларда Ўзбекистондан борган мухлислар орасида, айниқса битта шинаванда кўпроқ эътиборни тортди. У бошига улкан дўппи кийиб олган эди. Натижада бу мухлис нафақат ўйингоҳдагиларнинг, балки журналистларнинг ҳам диққатини жалб этди. Чемпионат тугагач, мухбирлар уни қидириб топиб, интервью олишди. Бу йигитнинг шахси, қизиқишлари, фикр-мулоҳазалари газеталарда берилди. Журналистлар улкан дўппининг тикилиши билан боғлиқ саволлар ҳам бериб, қизиқарли жавоб олишди.

Бир сўз билан айтганда, ҳам ашаддий мухлис, ҳам омилкор бу йигит машҳур бўлди-қолди. Ваҳоланки,

у ҳам бошқалар каби чемпионатга бориб, шунчаки мухлислик қилиб келиши мумкин эди. Йўқ, бу йигит ўзгалардан ажралиб турди.

Кўряпсизми, одамда «ярқ» этган нимадир бўлса, бошқалар ана шунга қизиқишади. Ахир, у кўзга ташланади-да!

Дунёнинг машҳур кишилари билан боғлиқ ҳолат ҳам худди шундай. Шон-шуҳратга буркалган инсонларнинг пойқадамига маҳтал бўлиб турган кўзлар уларни янада кўкка кўтаради. Кимдир дунёга келибоқ машҳур бўлиб кетиши мумкин — унгача оиласи аллақачон донг таратган бўлади. Бошқа тақдир эгаси эса туғилиб, вояга етгач, довруқ қозона олади. У оддий оилада туғиладими, фаровон хонадонда дунёга келадими, аҳамият касб этмайди. Ахир, инсон келажакда ўзини қандай қисмат кутиб турганини билмайди-да! Ҳар қандай ҳолатда ҳам тақдирдан нолимаслик, ҳаётдан ёзғирмаслик керак. Яхши ният, ширин орзулар қилиш, олға интилиш, саъй-ҳаракатда гап кўп.

Ўйлаб кўрганмисиз, ночор одам билан тўкин яшайдиган инсон ўртасида фарқ қай даражада? Умуман, яхши умргузаронлик қилиш учун нималар ҳақида ўйлаш ва қандай ҳаракат қилмоқ керак? Бу борада нималарни англаш лозим? Давлатманд одам ва ночор киши ҳаётга қандай қарайди? Моддий турмушни қўя турайлик, улардаги энг асосий тафовут нимада? Бу инсонларнинг муҳаббати ва хатти-ҳаракатининг илдизи қаерда?

Ҳамма-ҳаммаси нуқтаи назарга боғлиқ. Сиз бунини ҳар қандай фаолиятда кўриб чиқишингиз мумкин.

Давлатманд киши нимани ёқтирса, нимани севса, у унда мавжуд. Бундай инсон ҳамини қониқиш ҳосил қилади ва бошқалар билан бўлиш-гиси келади.

Ночор одамда эса ҳамини ўзи ёқтирмаганлари мавжуд, у севмайди ва қониқиш олмайди. Бундай кишининг ёқтирганлари эса ҳамма вақт ўзгаларда мавжуд ва у фақат ўша томонга боқади.

Давлатманд одамнинг нуқтаи назари: «Менда бера олишим мумкин бўлган нимадир бор».

Ночор кишининг нуқтаи назари эса: «Мен ўзимда йўқ нарсани кимдан олишим мумкин?»

Давлатманд инсон шундай ўйлайди: «Мен ҳамisha НИМАГАДИР ЭГАМАН».

Ночор киши: «Менда доимо нимадир йўқ».

Муваффақият калити шундаки, сизда нимаики мавжуд бўлса, албатта қадрлай билинг ва севинг, шунингдек, уни бошқа кимгадир беришга лаёқатли бўлинг. Сиз ўз иқтидорингиз, лаёқатингизни ўзгаларни бахтли, шодон қилишга қаратинг. Қўлингиздан келадиган иш яхшиликка, эзгуликка бахшида бўлсин. Акс ҳолда бу дунёдан шундоққина ўтиб кетиш ҳеч гап эмас. Навоий қаҳрамони Фарҳоднинг сўзлари эсингиздами: «Хунарни асрабон неткумдир охир, олиб туфроққами кеткумдир охир...»

Ушбу китобда ҳаётда муваффақият қозониб, машҳур бўлган кишиларнинг ўзларига хос қоидалари, тамойиллари билан ҳам танишасиз. Улардан айримларининг таржимаи ҳолидан кўра тажрибалари асосида ишлаб чиқилган йўл-йўриқларини ҳавола этишни лозим топдик. Бу тамойиллар айримларнинг олдинга интилишлари учун туртки бериши мумкин. Тадбиркорлик, ишбилармонлик борасидаги тавсиялар, руҳиятда ижобий ўзгаришлар содир қиладиган маслаҳатлар сизни кундалик ҳаётдаги бир хил қолипдан халос этади, деб ўйлаймиз. Китобда машҳурлиги чўққисида каловланиб қолган, хатоларга йўл қўйган инсонларнинг ҳаёти ҳам берилганки, ундан сабоқ олиш-олмаслик ўзингизга ҳавола. Бу ҳам жўяли маълумотлар. Алалхусус, бирни кўриб шукр қил, бирни кўриб, фикр қил, дейдилар.

Китоб ниҳоясида берилган буржлар ҳақидаги битиклар эса китобни мароқли қилиш, ушбу маълумотларни ёдда сақлашингиз ва яқинларингиз кўнглини хушнуд этишингиз учун ҳавола этилди.

МАШҲУР ҚИЛУВЧИ ҚАДР-ҚИММАТ

Бошқаларни ўз нуқтаи назарига мойил қилмоқчи бўлган кишиларнинг аксарияти ҳаддан зиёд кўп гапириб юборишади. Ўзлари учун қимматга тушадиган бу хатога кўпинча савдо агентлари йўл қўядилар. Бошқаларнинг ҳам гапиришларига йўл қўйиб беринг, ахир! Бундай одам ўзига нисбатан иши ва муаммолари хусусида чуқур мулоҳазаларга эга, шу сабабли унга кўпроқ саволлар беринг. Майли, сизга нималар тўғрисидадир маълумот берсин.

Борди-ю, сиз унинг фикрларига қўшилмасангиз, сизда уни қайтариб ташлаш истаги пайдо бўлади. Асло ундай қила кўрманг. Бу хавфли. У ўзида бўлган жамики фикрларни сарфламай туриб, сизга эътибор ҳам бермайди. Сиз чин юракдан эшитганингизни намоён қилинг. Ўз фикр-мулоҳазаларини тўлиқ баён этишига имкон беринг...

Ярим аср муқаддам Неаполдаги фабрикада ўн яшар бир бола ишлар эди. У қўшиқчи бўлишни шунчалик хоҳлардики, асти қўяверасиз. Аммо болани биринчи ўқитувчиси совитиб қўйди: *«Сен қўшиқ айта олмайсан, — деди у. — Ахир, сенга умуман товуш йўқ. Сенинг овозинг худди дераза турқишларига урилаётган шамол товушига ўхшайди».*

Аммо боланинг онаси, оддийгина деҳқон аёл ўғлини кучоқлади ва мақтаб қўйди. *«Биламан, сен қўшиқ айта оласан, — деди у. — Мен омагга эришишингни ҳозирдан ҳис қиляпман».*

Хуллас, бола мусиқа мактабига қатнай бошлади, аммо машғулотларга тўланадиган пулни тежаш мақсадида яланг оёқ юрарди. Оддий деҳқон аёли

бўлмиш онасининг мақтови ва қўллаб-қувватлаши унинг ҳаётини ўзгартириб юборди. Балки бу инсон ҳақида сиз ҳам эшитгандирсиз? Уни **Энрико Карузо** дейишар эди.

У илк бор 1895 йилнинг 15 мартида саҳнага чиқди. Орадан икки йил утиб, Палермода Энцо партиясини ижро этгач, танила бошлади. 1900 йилда у биринчи бор Миланнинг Ла Скала театрида чиқиш қилди. 1902 йили эса Лондондаги Ковент-Гарден театрида намоён бўлди. Энг катта шон-шуҳрат Нью-Йоркдаги Метрополитен-опера театрида чиқиш қилганида ёпирилиб келди. Ўшанда 1903 – 1920 йиллар эди.

Карузонинг дастлабки ижролари граммофон пластинкаларига ёзиб олинган. У бетакрор овозга эга эди. Карузо лирик ва драматик плаңда ижро маҳоратини баб-баравар муваффақият билан намоён этди. У Федерико (Чилеа, «Арлезианка», 1897), Лорис (Жордано, «Фёдор», 1898), Жонсон (Пуччини, «Гарбдан келган қиз», 1910) ролларининг энг биринчи ижрочиси эди.

Нафасни моҳирона бошқариши ва товушларни баландлиги жиҳатидан аниқ ифода этиши ва, асосийси, вокал санъатидаги юқори даражали ижроси туфайли Карузо кейинги авлоднинг опера тенорлари учун чинакам тимсолга айланди.

Лондонда жуда кўп йиллар яшаган ёш йигит ёзувчи бўлиш учун интилди. Аммо ҳамма нарса гўё унга қарши тургандай бўлди. У, ҳатто мактабга тўрт йилдан сўнг қатнашга муваффақ бўлди. Унинг отасини солиқ ва қарзларни тўлай олмагани учун турмага тиқишди, бизнинг ёшгина қаҳрамонимиз эса очлик азобларини бошидан ўтказди.

Ниҳоят у каламушлар ғужфон ўйнаган катта омбордан иш топди. У ерда этикмой солинган шиша идишларга ёрлиқ ёпиштира бошлади. Тунда у лондонлик икки дайди бола билан бирга қоп-қоронғи чорбоғда тунар эди. У ўзининг ёзиш қобилиятига

Bu tanishuv parchasidir. Asarning to'liq versiyasi
<https://kitobxon.com/uz/asar/1489> saytida.

Бу танишув парчасидир. Асарнинг тўлиқ версияси
<https://kitobxon.com/uz/asar/1489> сайтида.

Это был ознакомительный отрывок. Полную версию
можно найти на сайте
<https://kitobxon.com/ru/asar/1489>